Lietas Nr. C30410013
Lietas arhīva Nr. C-1409-14/4

S P R I E D U M S

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā, 2014.gada 21.maijā

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa

šādā sastāvā: tiesnese I.Baiko

ar sekretāri E.Ābolu,

piedaloties prasītāja pārstāvei /pers. A/,

izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu maksātnespējīgā sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk tekstā – MSIA) „KonVent" prasībā pret /pers. B/ par naudas līdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 31.janvārī Prasītāja MSIA „KonVent" administrators /pers. C/ cēlis tiesā prasību pret atbildētāju /pers. B/ par naudas līdzekļu Ls 15 962,37 piedziņu. Prasības pieteikumā ir norādīts, ka ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2009.gada 20.maija spriedumu pasludināts SIA „KonVent" maksātnespējas process. Ar administratora lēmumu maksātnespēja procesā par parādnieka pārstāvi iecelts /pers. B/, kurš no 2005.gada 28.septembra līdz 2009.gada 8.jūnijam bija MSIA „KonVent" valdes priekšsēdētājs ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi. Maksātnespējas procesa gaitā tika konstatēts, ka Atbildētājam ir nenokārtotas saistības pret Prasītāju Ls 15 962,37 apmērā.

No grāmatvedības datiem un dokumentiem izriet, ka Atbildētājs gan pirms, gan pēc maksātnespējas lietas rosināšanas saimniecisko maksājumu veikšanai no MSIA ,,KonVent" kases izņēmis naudas līdzekļus, kuru atlikums Ls 15 962,37 apmērā nav atmaksāts MSIA ,,KonVent". Ņemot vēra iepriekš minēto, ir konstatējams, ka Atbildētāja rīcībā esošie naudas līdzekļi Ls 15 962,37 apmērā sākotnēji atradušies MSIA ,,KonVent" mantā. Lai arī brīdī, kad naudas līdzekli tika izņemti no SIA ,,KonVent" kases, atbildētājam bija tiesības rīkoties ar sabiedrības mantu un naudas izņemšanai bija tiesisks pamats, bet ar maksātnespējas procesa pasludināšanu 2009.gada 20.maijā šis pamats ir atkritis un saskaņā ar Maksātnespējas likuma 61.panta pirmās daļas 1.punktu, Civillikuma 2389.panta otro daļu atbildētājam ir pienākums minētos naudas līdzekļus atmaksāt Prasītājam.

Pēc SIA ,,KonVent" maksātnespējas procesa pasludināšanas Atbildētājs atbilstoši Maksātnespējas likuma 61.panta pirmās daļas 1.punktam zaudēja tiesības rīkoties ar Sabiedrības mantu un šīs tiesības ieguva administrators. Līdz ar to Atbildētājam radās pienākums nekavējoties nodot administratoram visu sabiedrības mantu. Šāds pienākums izriet arī no Maksātnespējas likuma 63.panta pirmās daļas 5.punkta un 67.panta otrās daļas. Atbildētāja neattaisnojamā prettiesiskā rīcība izpaudusies kā bezdarbība, pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas nenododot administratoram sabiedrības mantu. Sabiedrības mantas nenodošanas rezultātā administratoram nav iespējas izmantot parādnieka naudas līdzekļus maksātnespējas procesa izmaksu un kreditoru prasījumu segšanai, kā tas paredzēts Maksātnespējas likuma 137.pantā, 182.panta pirmajā daļā un 183.pantā, līdz ar to ir radīti zaudējumi sabiedrībai un tās kreditoru kopumam Ls 15 962,37 apmērā.

Atbildētāja bezdarbība ir tiešā cēloniskā sakarā ar sabiedrībai un tās kreditoru kopumam nodarītajiem zaudējumiem, jo Atbildētājs nav izpildījis pienākumu, kas viņam kā parādnieka pārstāvim noteikts saskaņā ar Maksātnespējas likuma 61.panta pirmās daļas 1.punktu, 63.panta pirmās daļas 5.punktu un 67.panta otro daļu.

Atbildētāja īpašais tiesiskais statuss - valdes loceklis un parādnieka pārstāvis - tā atbildību pastiprina, jo Komerclikums paredz valdes locekļa vainas prezumpciju - valdes loceklis atbild par sabiedrībai nodarītiem zaudējumiem neatkarīgi no vainas pakāpes, izņemot, ja viņš pierāda, ka ir rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks.

Ievērojot iepriekš minēto, ir konstatējami visi zaudējumu atlīdzības pienākuma priekšnoteikumi, līdz ar to Atbildētājam ir pienākums atlīdzināt Prasītājam zaudējumus Ls 15 962 apmērā.

Ar 2013.gada 8.februāra tiesneses lēmumu tika apmierināts Prasītāja lūgums par prasības nodrošinājumu, ierakstot Alūksnes zemesgrāmatu nodaļas Jaunalūksnes pagasta zemesgrāmatu nodalījumā Nr.303 ķīlas tiesības atzīmi /pers. B/ piederošajam nekustamajam īpašumam /adrese/, kadastra Nr./numurs A/, apķīlājot /pers. B/ piederošo kustamo mantu, skaidru naudu un maksājumus, kuri /pers. B/ pienākas no trešajām personām, tai skaitā naudas līdzekļi kredītiestādēs un citās finanšu institūcijās, nepārsniedzot prasības summas Ls 15 962,37 apmēru.

2013.gada 15.martā tiesā ir saņemts Atbildētāja paskaidrojums par prasību ar norādi, ka Atbildētājs neatzīst prasītāja MSIA ,,KonVent" prasību pilnā apmērā, jo viņam nav parāda pret MSIA ,,KonVent" un Prasītāja apgalvojums neatbilst patiesībai.

Tiesas sēdē prasītāja MSIA ,,KonVent" administratora pārstāve /pers. A/ prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem, paskaidrojot, ka Atbildētājs savas saistības nav izpildījis joprojām, kā arī nav iesniedzis pamatojumu iztērētajam summām. Lūdza prasību apmierināt un piedzīt no Atbildētāja zaudējumus EUR 22 712,41, kas atbilst Ls 15 962,37 apmērā.

Atbildētājs /pers. B/ uz tiesas sēdi neieradās, par savas neierašanās iemesliem tiesai nav paziņojis, nav lūdzis atlikt lietas izskatīšanu vai izskatīt lietu bez viņa piedalīšanās. Par tiesas sēdes vietu un laiku Atbildētājam paziņots Civilprocesa likuma 54.panta 1.daļas un 56.panta 1.daļas noteiktajā kārtībā, nosūtot pavēsti ierakstītā sūtījumā pēc atbildētāja deklarētas dzīves vietas.

Ievērojot to, ka nav dibināti Civilprocesa likuma 209., 210.pantā minētie iemesli lietas izskatīšanas atlikšanai, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156.panta 1.daļu, tiesa atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētāja klātbūtnes.

Motīvu daļa

Noklausījusies Prasītāja pārstāves paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība par zaudējumu atlīdzināšanu ir pamatota un apmierināma.

Prasītājs iesniedza tiesā prasību, kurā lūdza piedzīt no Atbildētāja zaudējumus EUR 22 712,41 (Ls 15 962,37) apmērā, kas radušies uzņēmumam, sakarā ar Atbildētāja bezdarbību, jo Atbildētājs nepildīja administratora rīkojumu, nav nodevis administratoram visus viņa rīcībā esošos sabiedrībai piederošos naudas līdzekļus vai neiesniedza šīs naudas summas izlietojumam pamatojošos dokumentus.

Atbildētājs savus iebildumus pamato ar to, ka viņš neuzskata, ka viņam ir neizpildītas saistības pret MSIA ,,KonVent" vai maksātnespējas administratoru.

Izšķirot Prasītāja prasījumu par zaudējumu atlīdzības piedziņu no Atbildētāja, tiesa ņem vērā šādus apstākļus.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2009.gada 20.maija spriedumu pasludināts SIA „KonVent" maksātnespējas process, savukārt ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas tiesneses 2012.gada 15.augusta lēmumu par MSIA „KonVent" administratoru maksātnespējas procesā ir iecelts sertificēts administrators /pers. C/ (lietas 17.-20.lapa).

Saskaņā ar SIA „KonVent" Galvenās grāmatas datiem par laika posmu no 2009.gada 1.marta līdz 2009.gada 31.martam kontā Nr.2380 *Norēķini par prasībām pret personālu un īstermiņa aizdevumi* sadaļā beigu saldo norādīts debets Ls 12 991,73 apmērā. Arī MSIA ,,KonVent" bilances posteņu atšifrējumā uz 2009.gada 1.aprīli rindā 310, konts Nr.2380 kā debets norādīti Ls 12 991,73. Atbilstoši bilances posteņu atšifrējuma datiem minētā summa izsniegta /pers. B/ (lietas 30.-36.lapa) .

Saskaņā ar SIA „KonVent" Galvenās grāmatas datiem par laika posmu no 2009.gada l.aprīļa līdz 2009.gada 30.aprīlim kontā Nr.2380 *Norēķini par prasībām pret personālu un īstermiņa aizdevumi* sadaļā beigu saldo kā debets norādīta summa Ls 16 751,91. Savukārt Galvenajā grāmatā par laika posmu no 2009.gada 1.maija līdz 2009.gada 31.maijam kontā Nr.2380 *Norēķini par prasībām pret personālu un īstermiņa aizdevumi* sadaļā beigu saldo norādīts debets Ls 15 962,37 apmērā (lietas 36.-46.lapa).

No MSIA ,,KonVent" avansa norēķiniem Nr.09-001-01, Nr.09-001-02, Nr.09-001-03, Nr.09-001-04, Nr.09-001-05 par naudas līdzekļu izsniegšanu saimniecisko maksājumu veikšanai redzams, ka 2009.gada 31.maijā par avansa norēķinu atbildīgās personas /pers. B/ rīcībā atrodas sabiedrības naudas līdzekļi Ls 15 962,3 apmērā (lietas 22.-46.lapa).

No minētajiem grāmatvedības datiem izriet naudas līdzekļu sākotnējā atrašanās MSIA ,,KonVent" mantā, ko apliecina arī paša Atbildētāja parakstītie Avansa norēķini par periodu no 2009.gada 1. janvāra līdz 2009.gada 31. maijam. Saskaņā ar minētajiem avansa norēķiniem Atbildētājs sev izsniedzis un nav atmaksājis SIA ,,KonVent" naudas līdzekļus Ls 15 962,3 apmērā (lietas 22.-29.lapa).

2009.gada 2.aprīlī ierakstītā sūtījumā uz Atbildētāja komercreģistrā norādīto adresi /adrese A/, nosūtīts administratora lēmums par parādnieka pārstāvja iecelšanu un administratora rīkojums Nr.1, ar kuru pieprasīts nodot administratoram sabiedrības dokumentāciju un visu sabiedrībai piederošo mantu, kā arī sniegt citu maksātnespējas procesā nepieciešamo informāciju (lietas 51.-53.lapa).

No 2009.gada 21.aprīļa Atbildētāja vēstules Nr.020. uz administratora rīkojumu Nr.1 izriet, ka Atbildētājs sniedzis paskaidrojumus uz administratora uzdotajiem jautājumiem, kā arī iesniedzis MSIA ,,KonVent" dokumentus un izziņas (lietas 54.-55.lapa).

No 2010.gada 28.aprīļa Prasītāja vēstules Atbildētājam izriet, ka Prasītājs pieprasīja atbildētājam sniegt paskaidrojumus par MSIA ,,KonVent" 2009.gada 18.maija aktīvu sadaļas „Debitori" norādīto summu Ls 15 962 ar atšifrējumu *Norēķini par saistībām pret personālu un īstermiņa aizdevumi* uz /pers. B/ vārda, kā arī lūgts minēto summu atmaksāt MSIA ,,KonVent" norēķinu kontā piecu dienu laikā no vēstules nosūtīšanas datuma (lietas 63.lapa).

Prasītāja pārstāve tiesas sēdē apstiprināja to, ka līdz lietas izskatīšanas dienai administrators no Atbildētāja nav saņēmis paskaidrojums un minētā summa nav atmaksāta MSIA ,,KonVent" kontā.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība, bet Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Tādējādi, tiesa atzīst, ka Prasītājam nav iespējams pierādīt negatīvu faktu, un proti, iepriekš minēto naudas līdzekļu nesaņemšanu no atbildētāja, bet to samaksa jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājs lietā nav iesniedzis pierādījumus par to, ka būtu atgriezta sabiedrības nauda vai būtu izsniegti izlietošanai pamatojošie dokumenti.

Atbildētājs nav izpildījis Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikto pierādīšanas pienākumu un tiesai nav iesniedzis nekādus pierādījumus, ka no savas puses izpildījis administratora rīkojumu un iesniedzis viņam šīs summas izlietošanas pamatojošos dokumentus vai dokumentus par šīs summas samaksu. Līdz ar to tiesa uzskata, ka nav pamata neticēt Prasītāja argumentiem, ka samaksa prasītāja norādītajā apmērā un laika periodā nav veikta, jo saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, fakts, ka samaksa ir izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Atbildētājs nekādus ticamus pierādījumus, kas apstiprinātu viņa iebildumu pamatotību, tiesai nav iesniedzis. Tiesai netika iesniegti pierādījumi tam, ka Atbildētājs būtu atbrīvojams no šīs summas atmaksas un šo saistību izpildīšanas pret Prasītāju vai tam, ka Prasītājs nebūtu ieguvis tiesības saņemt no Atbildētāja MSIA ,,KonVent" grāmatvedības dokumentos norādīto summu Ls 15 962, 37, kas atbilst EUR 22 712,41.

Ņemot vērā izklāstīto, tiesa atzīst, ka Atbildētājs gan pirms, gan pēc maksātnespējas procesa lietas ierosināšanas saimniecisko maksājumu veikšanai no MSIA ,,KonVent" kases izņēmis naudas līdzekļus, kuru atlikums Ls 15 962,37 apmērā nav atmaksāts MSIA ,,KonVent", kā arī nav pamatojis šīs summas izlietojumu.

Izlietojot izskatāmo civillietu tiesa ņem vērā to, ka Prasītāja iesniegtās prasības priekšmets ir tiesības saņemt atlīdzību no Atbildētāja par Prasītājam iespējami nodarītajiem zaudējumiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantu ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums, savukārt saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

No lietas materiāliem un paskaidrojumiem tiesas sēdē izriet, ka pamat strīds lietā ir par prettiesisko rīcību, t.i., vai Atbildētāja prettiesiska bezdarbība pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas nenododot administratoram sabiedrības mantu, noveda pie tā, ka Prasītājam radušies zaudējumi.

Mūsdienu valodā ar jēdzienu „zaudējums" saprot jebkādu mantas samazinājumu, zudumu vai bojājumu, kā arī peļņas atrāvumu un citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas (*sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. – R.: Mans Īpašums, 1998, 267.lpp.)*.

Savukārt, Civillikuma 1779.pants skaidro, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Tiesību doktrīnā atzīts, ka zaudējumu atlīdzināšanas prasījuma un piedziņas pamati ir šādi: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgajos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa, 2) zaudējumu esamība, 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*sk. K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 209.lpp.*).

Tiesa atzīst par pamatotu Prasītāja viedokli, ka pēc SIA ,,KonVent" maksātnespējas procesa pasludināšanas Atbildētājs atbilstoši Maksātnespējas likuma 61.panta pirmās daļas 1.punktam zaudēja tiesības rīkoties ar sabiedrības mantu un šīs tiesības ieguva administrators. Līdz ar to Atbildētājam radās pienākums nekavējoties nodot administratoram visu sabiedrības mantu. Šāds pienākums izriet arī no Maksātnespējas likuma 63.panta pirmās daļas 5.punkta un 67.panta otrās daļas.

Turklāt, tiesa atzīst par pierādītu faktu, ka pie Atbildētāja atradās no sabiedrības kases izņemtie naudas līdzekļi, bet neskatoties uz to, ka administrators vairākkārt sūtīja Atbildētājam pieprasījumus par mantas nodošanu, nekādus naudas līdzekļus vai citu mantu Atbildētājs nav nodevis. Savukārt, sabiedrības mantas nenodošanas rezultātā, administratoram nav iespējas izmantot parādnieka naudas līdzekļus maksātnespējas procesa izmaksu un kreditoru prasījumu segšanai, kā tas paredzēts Maksātnespējas likuma 137.pantā, 182.panta pirmajā daļā un 183.pantā. Līdz ar to ir radīti zaudējumi Prasītājam un tās kreditoru kopumam EUR 22 712,41, kas atbilst Ls 15 962,37 apmērā.

Atbildētāja bezdarbība ir tiešā cēloniskā sakarā ar sabiedrībai un tās kreditoru kopumam nodarītajiem zaudējumiem, jo Atbildētājs nav izpildījis pienākumu, kas viņam kā parādnieka pārstāvim noteikts saskaņā ar Maksātnespējas likuma 61.panta pirmās daļas 1.punktu, 63.panta pirmās daļas piekto punktu un 67.panta otro dalu.

Atbildētāja īpašais tiesiskais statuss - valdes loceklis un parādnieka pārstāvis - tā atbildību pastiprina.

Pie šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka ir konstatējami visi zaudējumu atlīdzības pienākuma priekšnoteikumi, līdz ar to Atbildētājam ir pienākums atlīdzināt Prasītājam zaudējumus EUR 22 712,41, kas atbilst Ls 15 962,37 apmērā.

Saskaņā ar Eiropas Savienības Padomes 2013.gada 9.jūlija lēmumu par *Euro* ieviešanu Latvijā 2014.gada 1.janvārī u n *euro*

ieviešanas kārtības likumu noteiktais maiņas kurss ir 1 *euro* = 0,702804 lati.

Bez tam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu prasītājs (MSIA „KonVent" administrators) bija atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai. Līdz ar to, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punktu, 39.pantu, no Atbildētāja par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva prasībā par parāda piedziņu EUR 1 018,45 (Ls 715,77) apmērā, valsts nodeva par prasības nodrošinājumu EUR 113,57 (Ls 79,82) apmērā un izdevumi sakarā ar lietas izskatīšanu, t.i. ar prasības pieteikuma un tiesas pavēstu izsniegšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 (Ls 3,30) apmērā.

Ņemot vērā minēto no Atbildētāja par labu Prasītājam piedzenami tiesas izdevumi kopsummā EUR 1136,72 (Ls 798,89) apmērā.

Ņemot vērā prasības raksturu un piedzenamās summas apmēru, tiesa atzīst par pamatotu noteikt, ka spriedums labprātīgi izpildāms desmit dienu laikā no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas (Civilprocesa likuma 204.^{1} panta otrā daļa).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto unsaskaņā arCivilprocesa likuma 8.,41., 44., 97., 193., 194., 195., 204.^{1} pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

MSIA „KonVent" prasību pret /pers. B/ apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/", personas kods /personas kods/, par labu MSIA „KonVent", reģistrācijas numurs 40003771567, zaudējumus EUR 22 712,41 (divdesmit divi tūkstoši septiņi simti divpadsmit *euro* un 41 cents), kas atbilst Ls 15 962,37 apmērā.

Piedzīt no /pers. B/", personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus EUR 1136,72 (viens tūkstotis viens simts trīsdesmit seši *euro* un 72 centi), kas atbilst Ls 798,89.

Noteikt /pers. B/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – 10 dienu laikā pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Pilna sprieduma sastādīšanas diena ir 2014.gada 4.jūnijs.

Tiesnese **I.Baiko**